

Αποστολικοί Αγίασμοι

Εβδομαδιαία έκδοση του Ιερού Ναού
Αγίων Αποστόλων Πέτρου & Παύλου Πεύκης
Τηλ. 2108027738, email: agioi.apostoloi@gmail.com
www.agioiapistoloi.gr

Κυριακή 10 Μαΐου 2026

Κυριακή της Σαμαρείτιδος

Σύναξη πάντων των εν Αγίοις Πατέρων ημών
Αρχιεπισκόπων και Πατριαρχών Κωνσταντινουπόλεως,
Άγιος Σίμων ο Απόστολος, ο Ζηλωτής, Άγιος Αλφειός
Έτος: 19 - Αριθμός τεύχους: 818

Κυριακή της Σαμαρείτιδος

Απόστολος: Πράξεις Αποστόλων, ια' 19-30 - Ευαγγέλιο: Κατά Ιωάννην, Δ' 5-42
Υπό Δημητρίου Φαραστέλη, Θεολόγου

«Δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ
μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν»
(Ιωάν. 4,15).

Τη συνάντηση και τον διάλογο του Χριστού με τη Σαμαρείτιδα στο φρέαρ του Ιακώβ περιγράφει ο ευαγγελιστής Ιωάννης. Από τον μεταξύ τους διάλογο αναδεικνύονται κορυφαία ζητήματα, που άπτονται της πνευματικής ζωής, αλλά και των ανθρώπινων σχέσεων, τα οποία ο Κύριος φωτίζει με τρόπο πρωτόγνωρο, για τα δεδομένα της εποχής εκείνης, όσο και αποκαλυπτικό. Τα θέματα που θα μπορούσαμε να αναλύσουμε είναι ο

διάλογος με τους αλλοδόξους, καθότι η γυναίκα ανήκε στη θρησκευτική αίρεση των Σαμαρειτών, η ζωηφόρος και ζωογόνος δύναμη του Λόγου του Θεού, ο τρόπος προσκύνησης και λατρείας του αληθινού Θεού, αλλά και η άμεση αποκάλυψη της Μεσσιανικής ιδιότητας του Ιησού Χριστού.

Από τα θέματα αυτά θα επικεντρώσω την προσοχή σας σε δυο σοβαρά, αλλά και λιγότερο προβαλλόμενα από του άμβωνος. Το πρώτο είναι το ζήτημα της αντιμετώπισης της γυναίκας από την Εκκλησία και τον Θεό και το δεύτερο στο θέμα της λατρείας του Θεού.

Η γυναίκα με την οποία συνομιλεί ο Ιησούς δίπλα στο φρέαρ του Ιακώβ δεν είναι μια οποιαδήποτε γυναίκα. Είναι Σαμαρείτιδα, και εκείνη την εποχή μεταξύ Ιουδαίων και Σαμαρειτών υπήρχε άσβεστο μίσος λόγω ιστορικών, θρησκευτικών και φυλετικών διαφορών. Έτσι φαίνεται παράδοξο, τουλάχιστον, για τις αντιλήψεις ενός Ιουδαίου της εποχής, ότι ο Ιησούς, όντας και ο ίδιος Ιουδαίος κατά τα ανθρώπινα, απευθύνει το λόγο σε μια Σαμαρείτιδα: «**οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις**» (Ιωάν. 4,9) και της ζητάει να του δώσει να πιει νερό «**ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλήσαι ὕδωρ· λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· δός μοι πεῖν**» (Ιωάν. 4,7). Σύμφωνα εξάλλου με τις Ιουδαϊκές αντιλήψεις, η γυναίκα της περικοπής μας θεωρείται απόβλητη για έναν Ιουδαίο, όχι μόνο λόγω της καταγωγής της, αλλά και εξαιτίας της αμαρτωλότητάς της, αφού έχει συνάψει σχέσεις με πέντε διαφορετικούς άντρες και επί του παρόντος συζεί με ένα έκτο άντρα. Από την άλλη πλευρά, η αποκάλυψη από τον Κύριο στη Σαμαρείτιδα της αμαρτωλής ζωής της δεν της προξενεί φόβο, ούτε τη διώχνει από κοντά Του.

Αν, λοιπόν, ένας Ιουδαίος παρακολουθούσε τη σκηνή του διαλόγου του Ιησού με τη γυναίκα, θα θεωρούσε ότι υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να παύσει να συνομιλεί. Η αποδοχή της Σαμαρείτιδας από τον Χριστό, αλλά και η αληθινή και γνήσια πίστη της προς Αυτόν αποτελούν το σημείο μιας καινούργιας εποχής, στην οποία η πύλη της σωτηρίας είναι ανοιχτή για όλους τους απόβλητους, αλλοεθνείς και αλλόπιστους! Η θέση της γυναίκας ήταν στο περιθώριο της κοινωνικής ζωής. Την ίδια υποτιμημένη και περιφρονημένη θέση είχε η γυναίκα και σε άλλα πολιτιστικά και θρησκευτικά μορφώματα του παρελθόντος, όμως, δυστυχώς και του παρόντος. Σε πολλά μέρη του κόσμου σήμερα, κυρίως όπου κυριαρχεί η ακραία ισλαμική παράδοση και κυβερνούν ισλαμικά θεοκρατικά καθεστώτα, η γυναίκα έχει τη θέση που είχε στην προ Χριστού εποχή. Κατέχει θέση αντικειμένου και βοηθητικού όντος στη διάθεση του άντρα. Λειτουργεί αποκλειστικά ως αναπαραγωγική μηχανή. Όλα τα παραπάνω αποδεικνύουν την ειρηνική επανάσταση που έφερε ο Χριστός στον κόσμο. Με τη διδασκαλία του Ιησού το ανθρώπινο πρόσωπο ανέκτησε τη χαμένη αξιοπρέπεια, καταξιώθηκε και ανυψώθηκε. Αποκαταστάθηκε, έτσι, η ισορροπία ανάμεσα στον άντρα και στη γυναίκα, οι οποίοι, πλέον,

συνυπάρχουν δίδοντας νόημα ο ένας στη ζωή του άλλου. Η Εκκλησία του Θεού ανέδειξε τον πραγματικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η γυναίκα στην πορεία του κόσμου, ένα ρόλο που έχει θεϊκές ιδιότητες, αν αναλογιστεί κανείς ότι είναι αυτή που θριαμβεύει διαρκώς επί του θανάτου φέρνοντας στη ζωή νέες ψυχές και γίνεται μητέρα. Τίμησε, μη ξεχνάμε, στο πρόσωπό της Παναγίας, την οποία τοποθέτησε σε ύψιστη θέση στη ζωή και στην παράδοσή Της.

Το τελικό συμπέρασμα από τα παραπάνω είναι πως η γυναίκα πονά και υποφέρει σήμερα όπου απουσιάζει η Χάρη και η αγάπη του Ιησού Χριστού, ενώ καταξιώνεται και δικαιώνεται όπου Εκείνος γίνεται λόγος και τρόπος ζωής.

Το δεύτερο μέρος που θα απασχολήσει τη σκέψη μου και την ψυχή μου, είναι ο χώρος και τρόπος εκδήλωσης της προαίρεσης και της ποιότητας της πίστης μας , είναι η λατρεία. Το λατρευτικό μας ήθος δείχνει αν μοιάζουμε με τους αυτοδικαιωμένους Ιουδαίους ή με την ταπεινή και ανοιχτή Σαμαρείτιδα και τους συμπατριώτες της. Τρία ερωτήματα εγείρουν την ψυχή μας: **Που; Πότε; Ή Πώς;** Σήμερα στο κομμάτι που διαβάσαμε, από το κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο, ήταν η ιστορία της Σαμαρείτιδας. Έχουμε ακούσει πολλές φορές την ιστορία, εκείνο που χρειάζεται σήμερα είναι να εστιάσουμε στη «λειτουργική» ερώτηση της. Η Σαμαρείτιδα ρωτάει τον Κύριο: **«οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν, καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ προσκυνεῖν»** (Ιωάν. 4,20). Πού πρέπει να προσκυνάμε; Εδώ, στο όρος Γαριζίν, που προσκυνούν οι Σαμαρείτες ή στα Ιεροσόλυμα; Το πρόβλημά της είναι η τοπική συνθήκη, το πού; Ο Χριστός στο Ευαγγέλιο φεύγει από το πού; αλλά φεύγει κι από το **πότε**.

Ούτε το **πότε**, ούτε το **πού**. Μπορεί κάθε μέρα να λέμε άπειρες προσευχές, και ουσιαστικά να μη προσευχόμαστε για όλο τον χρόνο. Και επεξηγεί ο Κύριος με μια ανατρεπτική απάντηση: **«ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστὶν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ Πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ Πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν»** (Ιωάν. 4,23-24). Τι σημαίνει «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ»; Σημαίνει να έχεις δουλέψει πνευματικά, να έχει αποκτήσει η καρδιά σου τους καρπούς του Πνεύματος. Το Πνεύμα του Θεού, λέγει ο απόστολος Παύλος έχει καρπούς: **«Αγάπη, χαρά, ειρήνη, μακροθυμία, χρηστότητα,**

αγαθοσύνη, πίστη, πραότητα, εγκράτεια». Η σειρά δεν μπήκε κατά λάθος. Μπήκε αξιολογικά. Αγάπη, χαρά, ειρήνη. Χωρίς αγάπη, χαρά και ειρήνη τι προσευχή θα κάνεις; Σημασία έχει το πού; Και το πότε; Τι σημασία έχουν αυτά; Δεν αγαπάω τον διπλανό, όταν θέλω να διεκδικήσω το ενδεχόμενο να μπω στο ναό εγώ αντί γι' αυτόν! Τι είναι αυτά;

Εδώ δε συζητάμε τέτοια. Εδώ χρειάζεται να ξεκαθαρίσουμε ότι με πνεύμα και αλήθεια προσκυνείται ο Θεός, ξεκάθαρη απάντηση στο **πώς** της λατρείας . Το Πνεύμα είναι οι καρποί του Πνεύματος του Θεού. Και η αλήθεια και η ειλικρίνεια της πρόθεσής μου να θέλω να αλλάξω. Πάρα πολλές φορές ο Θεός μάς δίνει ένα φάρμακο για να θεραπευτούμε κι εμείς το κάνουμε φαρμάκι. Γιατί το φανταζόμαστε ως κατοχύρωσή μας. Δεν κατοχυρώνομαστε με τίποτε. Θα είμαστε μονίμως εκτεθειμένοι, θα είμαστε χρεώστες. Αν δεν το καταλάβουμε αυτό, δεν θα μπορέσουμε να καταλάβουμε ποτέ τι σημαίνει «έλεήσόν με». Η Σαμαρείτιδα, λοιπόν, μάς δίνει μία αφορμή να σκεφτόμαστε όχι το **πού**, ούτε το **πότε**, αλλά να σκεφτόμαστε το **Πώς**. Να προσευχόμαστε με πνεύμα και αλήθεια. Το Πνεύμα του Θεού και την αλήθεια της διάσωσης να καθαρήσει η καρδιά μας και να έχουμε κατευθείαν την πραγματική εικόνα. Να μη θέλουμε να φανταζόμαστε για τον εαυτό μας τίποτα απολύτως. Εξάλλου μια λατρεία ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεν μπορεί παρά να έχει ανιδιοτελή και χριστοκεντρικό χαρακτήρα. Δεν μπορεί, δηλαδή, η λατρεία να γίνεται πρόσχημα για ιδιοτελείς σκοπούς, που σχετίζονται με τη διατήρηση της καλής ιδέας που έχουμε για τον εαυτό μας και της καύχησης μας για τα πνευματικά μας επιτεύγματα. Αν επαινούμε τον εαυτό μας για την τακτική συμμετοχή μας στη λατρεία της Εκκλησίας, αν θεωρούμε πως είμαστε καλοί χριστιανοί, ελλοχεύει ο κίνδυνος να λησμονήσουμε τον Κύριο της λατρείας, που είναι ο Ιησούς Χριστός. Ας γίνουμε απλοί και ειλικρινείς, όπως η Σαμαρείτιδα της σημερινής Ευαγγελικής περικοπής, ώστε ο Κύριος να διαλεχθεί μαζί μας και τελικά να μάς αποκαλυφθεί. Ας αφήσουμε ανοιχτή την καρδιά μας, ώστε να μπορέσουμε όχι μόνο να πιστεύσουμε σ' Αυτόν αλλά και να Τον λατρεύσουμε **«ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ».**

ΑΜΗΝ.